



KURYER WILEŃSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. ВТОРНИКЪ, 3-го Июня. — 1847 — Wilno. WTOREK, 3-go Czerwca.

ВНУТРЕННЯЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 28-го Мая.

Въ Воскресенье, 18 го Мая, Чрезвычайный Посланникъ и Полномочный Министръ Сѣверо-Американскихъ Соединенныхъ Штатовъ, Г. *Ингерсолъ*, вновь аккредитованный въ семь званій, имѣлъ счастье представляться Государю Императору. Гг. Командоръ *Рибейро да-Силва*, Повѣренный въ дѣлахъ Его Величества Императора Бразильскаго; *Мерсье*; второй Секретарь Посольства Его Величества Короля Французовъ; Графъ *Цепелинъ*, состоящій при миссиіи Его Величества Короля Виртембергскаго; *Ингерсолъ*, Секретарь миссиіи Сѣверо-Американскихъ Соединенныхъ Штатовъ, и *Санфордъ*, состоящій при той же миссиіи, также имѣли счастье быть представлены Государю Императору.

Потомъ упомянутыя особы имѣли счастье представляться Его Императорскому Высочеству Государю Наслѣднику Цесаревичу.

Высочайшимъ Приказомъ, по Гражданскому Вѣдомству, 12-го Мая, назначены: Вольинскій Вице-Губернаторъ, Надворный Совѣтникъ *Гайворонскій*, Костромскимъ Вице-Губернаторомъ; чиновникъ особыхъ порученій при Киевскомъ Военномъ, Подольскомъ и Вольинскомъ Генераль-Губернаторѣ, Каммергеръ, Статскій Совѣтникъ *Львовъ*, Вольинскимъ Вице-Губернаторомъ.

— Высочайшимъ Приказомъ, по Гражданскому Вѣдомству, 14-го Мая, уволенъ отъ службы, по прошенію, чиновникъ для особыхъ порученій Министерства Финансовъ, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ *Австриевскій*.

— Тѣмъ же Приказомъ, Черниговскому, Полтавскому и Харьковскому Генераль-Губернатору, Генераль-Адъютанту *Кокоскину*, повелѣно принять въ свое главное наблюдение Харьковскій Университетъ съ Учебнымъ Округомъ, на правахъ Попечителя.

— Должность Оберъ-Церемоніймейстера при Высочайшемъ Дворѣ, во время пребыванія Графа Воронцова-Дашкова въ отпуску, Высочайше повелѣно исполнять Церемоніймейстеру, Дѣйствительному Статскому Совѣтнику Графу *Борху*.

— На дняхъ поступилъ въ продажу первый выпускъ книги, на Русскомъ языкѣ подъ заглавіемъ: Гражданское Право Царства Польскаго, — сочиненіе Члена Комиссіи составленія законовъ Царства Польскаго, Ординарнаго Профессора С. Петербургскаго Университета Дѣйствительнаго Статскаго Совѣтника *Заборовскаго*.

WIAOMOŚCI KRAJOWE.

St. Petersburg, 28-go Maja.

W Niedzielę, 18-go Maja, Nadzwyczajny Poseł i Pełnomocny Minister Północno-Amerykańskich Stanów-Zjednoczonych, P. *Ingersol*, po raz drugi uwierzytelniony w tymże charakterze, miał zaszczyt przedstawiać się Jego Cesarzkiej Mości. P. Komandor *Ribeiro da Silva*, Sprawujący interessa Jego Cesarzkiej Mości Cesarza Brazylijskiego; P. *Mercier*, drugi Sekretarz poselstwa Jego Królewskiej Mości Króla Francuzów; Hrabia *Zeppelin*, zostający przy missyi Jego Królewskiej Mości Króla Wirttembergskiego; P. *Ingersol*, Sekretarz missyi Północno-Amerykańskich Stanów-Zjednoczonych, i P. *Sanford*, zostający przy tejże missyi, również mieli zaszczyt być przedstawionymi Jego Cesarzkiej Mości.

Następnie rzeczone wyżej osoby miały zaszczyt przedstawiać się Jego Cesarzkiej Wysokości Następcy Tronu.

Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny, w Wydziale Cywilnym, 12 go Maja, mianowani: Wołyński Wice-Gubernator, Radca Dworu *Hajworonński*, Kostromskim Wice-Gubernatorem; Urzędnik do szczególnych poleceń przy Kijowskim Wojennym, Podolskim i Wołyńskim Jenerał-Gubernatorze, Szambelan, Radca Stanu *Lwow*, Wołyńskim Wice Gubernatorem.

— Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny, w Wydziale Cywilnym, 14-go Maja, uwolniony został ze służby, na własną prośbę, urzędnik do szczególnych poleceń przy Ministerstwie Skarbu, Rzeczywisty Radca Stanu *Kostiewski*.

— Przez tenże Dzienny Rozkaz, Czernihowskiemu, Poltawskiemu i Charkowskiemu Jenerał-Gubernatorowi, Jenerał-Adjutantowi *Kokoszkini*, rozkazano przyjęć pod swój główny dozór Uniwersytet Charkowski z Naukowym Okręgiem, na prawach Kuratora.

— Obowiązki Wielkiego Mistrza obrzędów przy Najwyższym Dworze, przez czas zostawania Hrabiego *Woroncowa-Daszkowa* na urlopie, Najwyżej rozkazano pełnić Mistrzowi obrzędów, Rzeczywistemu Radcy Stanu Hrabiemu *Borchowi*.

— W tych dniach wyszedł w języku Rossyjskim zeszyt piérwszy dzieła, p d tytułem: Prawo Cywilne Królestwa Polskiego, wydane prz z Członka Komisyi do ułożenia Praw Królestwa Polskiego, Profссора Zwyczajnego Uniwerytytu Petersburgskiego, Rzeczywistego Radcę Stanu *Zaborowskiego*.

7-го Апрѣля выѣхалъ изъ Тифлиса обратно чрезъ Озургеть въ Трабзондъ, Секретарь-Драгоманъ, присланный сюда Турецкимъ Правительствомъ, для врученія Князю Намѣстнику портрета Его Величества Султана и знаковъ ордена Нишанъ Ифтихара слѣдующимъ лицамъ: Начальнику Гражданскаго Управленія Генераль-Лейтенанту *Ладинскому*, Директору Канцелярїи Намѣстника Дѣйствительному Статскому Совѣтнику *Сафонову*, Директору Секретной и Походной части Канцелярїи Намѣстника Кавказскаго, Дѣйствительному Статскому Совѣтнику *Щербинину*, Управлявшему 4-мъ Отдѣленіемъ Черноморской Береговой Линіи Генераль-Маіору *Брусиллову*, Управляющему Дипломатическою Канцелярією Статскому Совѣтнику *Лелли*, состоящимъ при сей же Канцелярїи: Надворному Совѣтнику *Ханькову* и Титулярному Совѣтнику Князю *Воронцову*, чиновнику Канцелярїи Намѣстника Кавказскаго Коллежскому Секретарю *Попаригонупо* и чиновнику особыхъ порученій при Намѣстникѣ Надворному Совѣтнику Барону *Николаи*.

Варшава, 23 Мая (4 Іюня).

Сегодня утромъ, скончался, послѣ непродолжительной болѣзни, Дѣйствительный Тайный Совѣтникъ Графъ Стефанъ *Грабовскій*, Членъ Государственнаго Совѣта, бывшій Министръ Статсъ-Секретарь по дѣламъ Царства Польскаго.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Ф р а н ц і я .

Парижъ, 25 Мая.

Въ числѣ прошеній, которыя разсматриваемы были третьяго дня палатою депутатовъ, находится одно, которое палата единогласно опредѣлила передать министерству и которое заслуживаетъ вниманіе всѣхъ европейскихъ правительствъ. Г. Жоффри требуетъ въ ономъ, чтобы, во вниманіе къ лучшему составу арміи и семейнымъ пользамъ, тѣ молодые люди, которые не состоятъ на очереди годичнаго рекрутскаго набора, производили соотвѣтственную своему имуществу плату въ пользу тѣхъ, кои лично служатъ въ арміи. Такимъ образомъ жребій и замѣна были бы не нужны.

— Въ сегодняшнемъ засѣданіи палаты депутатовъ, начались пренія по проекту Г. Гле-Бизоена относительно тарифа легкой почты.

— Лордъ Норменби, выѣхавшій уже въ Англію въ слѣдствіе кончины Ирландскаго лорда Намѣстника, ни къмъ не будетъ замѣщенъ до тѣхъ поръ, пока назначеніе герцога Броли посланникомъ въ Лондонъ не будетъ официально обнародовано, и пока сей послѣдній не отправится въ Лондонъ. Нѣкоторые полагаютъ, что онъ вовсе не поѣдетъ туда.

— Правительство получило извѣстіе, что Турецкій флотъ, подъ начальствомъ Капудана-Паши, вышелъ, 18-го н. м., изъ Дарданеллъ, и направился въ Средиземное Море. Въ слѣдствіе, этого посланіи, какъ говорятъ, инструкции къ принцу Жуэнвильскому, чтобы онъ вышелъ въ море и крейсировалъ между Тунисомъ и Греціею.

— Въ *Courrier Francais* утверждаютъ, что державы, поддерживающія Порту въ несогласіяхъ ея съ Греціею, препроводили въ Диванъ ноту, въ коей открыто возстаютъ противъ дѣйствій Франціи по этому дѣлу, обвиняя ее въ направленіи Греціи на худой путь.

— На этихъ дняхъ множество свидѣтелей было выслушано по дѣлу объ открытіи тайнаго общества и заговора, которымъ занимается юстиція. Кажется планъ, обнаруженный, сколько было возможно, первыми розысканіями, былъ почти во всемъ одинаковъ съ тѣмъ, который пытались исполнить 12 Мая 1839. Не вполнѣ полагаясь, пишутъ въ *Gazette des Tribunaux*, на эти толки, которые, по нашему мнѣнію, открываютъ скорѣе безомысленные проекты нѣсколькихъ разстроенныхъ умовъ, нежели замыслы дѣйствительнаго и въ особенности удобоисполнимаго заговора, мы должны сказать, что захвачено большое число отличительныхъ бумагъ, и что многія арестованныя лица, отягченныя обвиненіями, сдѣлали важныя показанія.

— Слышно, что Англичане предпримутъ новую экспедицію въ Сокотору. Этотъ, островъ, лежащій въ

Dnia 7 Kwietnia r. b. wyjechał na powrót, przez Ozurget do Trebizondy, Sekretarz-Dragoman, przysłany tu przez Rząd Turecki, dla doręczenia Xięciu Namiestnikowi portretu Jego Sultańskiej Mości, tudzież ozdób orderu Niszan-Istihar następnym osobom: Naczelnikowi Cywilnego Zarządu Jenerał Porucznikowi *Ladińskiemu*; Dyrektorowi Kancellaryi Namiestnika Kaukazkiego, Rzeczywystemu Radcy Stanu *Safonowowi*; Dyrektorowi Sekretnej i Podróznej części Kancellaryi Namiestnika Kaukazkiego, Rzeczywystemu Radcy Stanu *Szczerbinowowi*; Zarządzającemu 4-m Wydziałem Linii nadbrzeżnej Czarnomorskiej, Jenerał-Majorowi *Brusilowowi*; Zarządzającemu Kancellaryą Dyplomatyczną, Radcy Stanu *Lelli*; zostającym przy tejże Kancellaryi: Radcy Dworu *Chanьkowowi* i Radcy Honorowemu Xięciu *Woroncowowi*; urzędnikowi Kancellaryi Namiestnika Kaukazkiego, Sekretarzowi Kollegijalnemu *Poparyhopulo*, i urzędnikowi do szczególnych poruczeń przy Namiestniku, Radcy Dworu, Baronowi *Nicolai*.

Warszawa, 23 maja (4 czerwca)..

Dnia dzisiejszego z rana, rozstał się z tym światem, po krótkiej chorobie, J.W. Rzeczywisty Radca Tajny Hrabia Stefan *Grabowski*, Członek Rady Państwa, były Minister Sekretarz Stanu Królestwa Polskiego.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

F r a n c y a .

Paryż, 25 maja.

Pomiędzy petycyami, któremi się onegdaj Izba Deputowanych zajmowała, znajduje się także jedna, którą Izba jednoznacznie przekazała ministerstwu, a która zasługuje na uwagę wszystkich rządów europejskich. P. Joffres żąda w niej, ze względu na lepszy skład armii i na interesa familijne, aby ci młodzi ludzie, którzy nie wchodzą do kontyngensu rocznego, uiszczali stosowną do swego majątku opłatę na korzyść tych, którzy osobiście w armii służą. Tym sposobem losowanie i zastępstwo byłyby już niepotrzebne.

— Na dzisiejszem posiedzeniu, Izba Deputowanych rozpoczęła rozprawę nad wnioskiem P. Glaz Bizoin względem taryfy poczty listowej.

— Lord Normanby, który już wyjechał do Anglii, w skutku śmierci Lorda Namiestnika Irlandyi, nie będzie zastąpiony przez nikogo, dopóki mianowanie Xięcia Broglie Posłem w Londynie nie będzie urzędowo ogłoszonym, i dopóki Xiążę nie uda się piérwszy do Londynu. Niektórzy utrzymują, że ten Xiążę wcale się tam nie uda.

— Rząd otrzymał wiadomość, że flota turecka, pod dowództwem Kapudana-Baszy, wyszła 18 Maja z Dardanelłów i udała się na morze Śródziemne. W skutek tego postane zostały, jak powiadają, instrukcyje Xięciu Joinville, aby wypłynął na morze i krążył między Tunetem i Grecją.

— *Kuryer Francuzki* utrzymuje, że mocarstwa wspierające Portę w jej nieporozumieniach z Grecją, przesłali Dywanowi notę, w której otwarciu powstają na postępowanie Francyi w tej sprawie, i obwiniają ją, że na złą drogę wprowadziła Grecją.

— W tych dniach liczni świadkowie byli przesłuchiwani w sprawie tyczącej się odkrycia tajnego towarzystwa i spisku, którą się zajmuje sprawiedliwość. Jak się zdaje, plan ten, wykryty ile było podobna z piérwszych badań, niczem nie różni się od owego, który chciano przyprowadzić do skutku 12 Maja 1839 roku. Nie dowierzając zupełnie, piszą w *Gazette des Tribunaux*, tym wieściom, które, podług nas, wykazują raczniej niedorzeczność kuszenia się kilku obłąkanych umysłów, aniżeli porządny plan rzeczywistego i mocącego się skutecznego spisku, musimy dodać, że zabrano wielką ilość kompromitujących papierów, i że wiele osób aresztowanych, na których padło ciężkie podejrzenie, uczyniły ważne zeznania.

— Słychać, że Anglicy mają przedsięwziąć nową wyprawę przeciw wyspie Socotora. Wyspa ta, położona w części

Индійскомъ морѣ, въ такъ называемомъ Аравійскомъ заливѣ, составляетъ, своимъ особеннымъ положеніемъ и близостію къ Адену и Моккѣ, гдѣ Англичане уже утвердились, чрезвычайно важный пунктъ для Британіи. Нѣсколько лѣтъ тому назадъ, Англичане предпринимали экспедицію противъ главнаго города на островѣ Тернариды, но она была неудачна. Наученные опытомъ, они составили новый планъ, и должно полагать, что на этотъ разъ предпріятіе ихъ будетъ успѣшно.

— Мегмедъ-Али, который прибудетъ во Францію, но не прежде какъ въ будущемъ году, обѣщалъ прислать во Францію зерноваго хлѣба на 20 милліоновъ франковъ государственными ассигнаціями.

— Сегодня, по утру, скончался извѣстный банкиръ Ганнеронъ, членъ палаты депутатовъ и полковникъ парижской національной гвардіи.

26 Мая.

Въ *Gazette de France* сообщаютъ, что Королева Христина отправляется не въ Неаполь а въ Римъ, просить Папу, чтобы онъ не давалъ разрѣшенія на расторгненіе брака ея дочери Королевы Изабеллы.

— Въ дѣлѣ генерала Кюбьера замѣшаны многія знатныя лица, изъ коихъ кажется большая часть будетъ подлежать судебной ответственности.

— Французскій флотъ герцога Жуэвильскаго намѣренъ отплыть, подъ начальствомъ адмирала Мако, бывшаго Морскаго министра, въ Архипелагъ.

— Изъ Алжира получены извѣстія по 15-е с. м. Маршалъ Бюжо, 13 числа соединившись съ остальными колоннами въ пяти часахъ пути къ востоку отъ Барди-Ганиза, двинулся во-внутрь страны. Генералъ Рено покорилъ племена Бу-Семгумъ на югъ.

— По официальнымъ донесеніямъ капитана Брюа съ острова Отаити, 17 Декабря, отрядъ охотниковъ, проведенный лазутчикомъ, занялъ неприступное укрѣпленіе туземцевъ, Фаутальма, въ то время, когда съ другой стороны сдѣлана была фальшивая атака. Это укрѣпленіе устроено, какъ описываютъ, на крутой скалѣ, въ 100 метровъ вышиною; взойти туда можно было только по высѣченнымъ въ скалѣ ступенямъ и съ помощію кольевъ вбитыхъ, съ тою цѣлю, чтобы за нихъ держаться. Лишь только нѣсколько человѣкъ взобрались туда, тотчасъ укрѣпили веревочную лѣстницу, и какъ осажденные не защищали этой стороны, то отрядъ Французовъ удобно вошелъ въ укрѣпленіе и осажденные сдались въ послѣдующіе дни; въ исходѣ Декабря, на Отаити и Морай признано покровительство Франціи и приступлено къ отобранію оружія у жителей.

— Генералъ Монтолонъ, освобожденный изъ Гамской крѣпости, отправился въ Сѣверную Америку.

— Генералъ Флоресъ прибылъ въ Парижъ.

— Изъ департаментовъ получаютъ утѣшительныя извѣстія о пониженіи въ разныхъ мѣстахъ цѣнъ на хлѣбъ; и въ Парижѣ цѣна хлѣба начинаетъ понижаться.

27 Мая.

Король, Королева и принцесса Аделаида, отправились вчера съ молодымъ принцемъ Виртембергскимъ въ Шантильи.

— Вчера носились слухи, что всѣ министры выйдутъ изъ кабинета, и по сему поводу въ *National* пишутъ слѣдующее: „Недоразумѣнія въ кабинетѣ обнаживаются съ каждымъ днемъ ленѣе; даже члены обѣихъ палатъ желаютъ, чтобы это положеніе дѣлъ скорѣе окончилось, въ убѣжденіи, что Г. Гизо не можетъ болѣе держаться. Главною причиною перелома есть недоразумѣніе между министромъ иностранныхъ дѣлъ и г-мъ Дюшательемъ, который, хотя и боленъ, однако настоятельно требуетъ, чтобы братъ его назначенъ былъ посланникомъ въ Неаполь, на что Г. Гизо не хочетъ согласиться. Другимъ поводомъ этого перелома можно почитать недоброжелательство къ Франціи лорда Пальмерстона, который прогноивалъ даже Королю Лудвигу Филиппу. Мы имѣемъ въ рукахъ доказательство, которое намъ поручено обнародовать. Мы знаемъ съ достовѣрностію, что нѣкоторые доброжелательствующія г-ну Гизо особы совѣтовали ему выйти изъ кабинета, и тѣ же самыя особы старались склонить гр. Моле образовать новый кабинетъ. Сообщаемъ предлагаемый составъ кабинета: Г. Моле, предсѣдатель совѣта и министръ иностранныхъ дѣлъ; Г. Дюфоръ, министръ внутреннихъ дѣлъ; Г. Инполитъ Пасси, финансовъ; Г. Додъ де ла Брюнери, военный министръ; Г. Бильо, флота; Г. Вивьенъ, юстиціи; Г. Дарю, публичныхъ работъ; Г. Сенъ Маркъ Жирар-

морза Индйского названѣй одною Аравіаскю, в околицы одноги Babel Mandel, przez swe położenie oraz bliskość Adenu i Mokki, gdzie się już Angliacy usadowili, stanowi bardzo ważny punkt dla Anglii. Już przed kilku laty, przedsięwzięli oni wyprawę do Tarnaridy, stolicy tej wyspy, która się nie udała. Nauczeni doświadczeniem, ułożyli obecnie plan nowy, który im obiecuje pomyślniejsze wypadki.

— Mehmed-Ali, który zawsze ma zamiar zwiedzić Francją, ale dopiero w przyszłym roku, ofiarował się przysłać do Francji zboża za 20 milionów franków w papierach publicznych.

— Znany bankier Ganneron, członek Izby Deputowanych i Półkownik gwardyi narodowej Paryżkiej, umarł dziś z rana.

Dnia 26 maja

Gazette de France donosi, że Królowa Krystyna nie udaje się do Neapolu, ale do Rzymu, gdzie chce prosić Ojca św. aby stale opierał się żądaniom Królowej Izabelli, w przedmiocie rozwiązania jej małżeństwa.

— Process Jenerala Cubières skompromitował bardzo wiele znakomitych osób; zdaje się, że prócz pomienionego Jenerala, wielu innych zapozwanych będzie do sądu.

— Flota francuzka Xięcia Joinville ma się udać pod dowództwem Admirala Mackau, bylego Miaistra marynarki, do Archipelagu.

— Mamy wiadomości z Algieru, dochodzące do 15 b. m. Marszałek Bugeaud połączył się z innymi kolumnami o pięć godzin na wschód Bardi-Haniza i posunął się w głąb kraju. Jenerał Renauld pokonał na południu plemię Bu Semgum.

— Według urzędowych raportów Gubernatora Bruat z Otahiti, d. 17 grudnia, oddział ochotników, prowadzony przez zbiega strony przeciwnej, zajął najsiłniejszą warownią krajowców, Fautalma, podczas gdy z drugiej strony przypuszczono fałszywy atak. Warownia ta według opisów, stoi na stromiej skale, 100 metrów wysokości, a dostać się do niej można było tylko przy pomocy otworów, wykutych dla postawienia nogi, i kółków wbitych dla utrzymywania się rękami. Skoro się kilku ludzi dostało, przemocowali drabiny sznurowe; a ponieważ oblężeni nie strzegli wcale tej strony, przeto nagle ujrzeli za sobą oddział Francuzów, którym się też bez wystrzału poddali. Z obu stronnie zginął żaden człowiek. Wszęcy inni naczelnicy poddali się w dniach następnych, a przed końcem grudnia, jak donosi Gubernator, uznano na Otahiti i Morai protektorat Francji i nastąpiło rozbrojenie mieszkańców.

— Jenerał Montholon, uwolniony z więzienia w Ham, udał się do północnej Ameryki.

— Jenerał Flores przybył do Paryża.

— Z departamentów nadechodzą pocieszające wiadomości o cenach targowych; zboże nawet i w Paryżu spadać zaczyna.

Dnia 27 maja.

Król, Królowa i Xiężniczka Adelaida wyjechali wczoraj, z młodym Xięciem Wirtembergskim, do Chantilly.

— Wczoraj rozeszła się pogłoska, że gabinet, w całym swoim składzie opuszcza urządowanie; z tego powodu *National* wyraża się w następującym sposobie: „Zamieszanie w gabinecie codziennie okazuje się jawniejszą. Nawet członkowie obu Izb żądają, aby ten stan rzeczy mógł się co najrychlej zakończyć; przekonali się bowiem, że P. Guizot nie może się dłużej utrzymać. Głównym powodem przesilenia jest nowo zasze nieporozumienie między Ministrem spraw zagran. a P. Duchatel, który, aczkolwiek złożony chorobą, domaga się usilnie, aby brat jego otrzymał poselstwo w Neapolu, na co P. Guizot nie chce przyzwolić. Drugim powodem tegoż przesilenia są nieprzyjazne uczucia dla Francji Lorda Palmerstona, który nawet osobiście Króla Ludwika Filipa obraził. Posiadamy dowód w rękę, dany nam do ogłoszenia. Wiemy z pewnością, że kilka osób życzliwych P. Guizot radziło mu złożyć urządowanie; też same osoby udały się następnie do Hr. Molé, chcąc go nakłonić do utworzenia nowego gabinetu. Oto jest proponowany skład jego: P. Molé, Prezes Rady, Minister spraw zagranicznych; P. Dufaure, spraw wewnętrznych; P. Hipolit Passy, skarbu; P. Dode de la Brunerie, wojny; P. Billault, marynarki; P. Vivien, sprawiedliwości; P. Daru, robot publicznych; P. Saint Marc Girardin, oświecenia publicznego, a P. Bignon, handlu. Zmiana gabinetu pociągnie za sobą także zmianę wyższych urzędników w Ministerstwach.“

енъ, народного просвѣщенія; Г. Виньонъ, торговли. Преобразование кабинета повлечетъ за собою перемену высшихъ чиновниковъ въ министерствахъ.“

— Въ *Journal des Débats* опровергають эту статью и обращаютъ все это въ шутку.

— Палата депутатовъ постановила, большинствомъ 187 голосовъ противъ 162, отринуть всякое предложение о преобразованіи почтовой системы.

— Двѣ батареи артиллерійскаго полка, расположеннаго въ Лаферъ, получили предписаніе быть въ готовности къ выступленію, со всеми военными снарядами.

— Священникъ прихода св. Роха, съ дозволенія правительства, намѣревается основать обитель трапистовъ въ Гланде, и нашель уже 50 чело., желающихъ поступить въ это братство.

А н г л і я.

Лондонъ, 25 Мая.

Вчера былъ большой выходъ въ Букингамскомъ дворцѣ, на коемъ, въ числѣ прочихъ, находился сынъ наследнаго герцога Лускаго, братъ герцогини Бордосской. Королевѣ минуло сегодня 28 лѣтъ; по этому случаю имѣеть быть при дворѣ торжество.

— Въ *Chronicle* пишутъ, что Эспартеро не просилъ дозволенія возвратиться въ Испанію, и тогда только туда отиравится, когда будетъ приглашенъ, что, судя по теперешнему положенію дѣлъ въ этомъ государствѣ, очень правдоподобно.

— Назначеніе графа Кларендона намѣстникомъ Ирландіи, произвело большую радость въ Дублинѣ. Все того мнѣнія, что правительство не могло выбрать лучшаго челоѣка, который могъ бы исправлять эту должность съ большимъ знаніемъ дѣла, умѣренностію и энергіею.

— Маркизь Норменби, прибывшій сюда третьяго дня изъ Парижа, имѣлъ сегодня съ лордомъ Джономъ Росселемъ продолжительную конференцію. Во время отсутствія англійскаго посланника въ Парижѣ, мѣсто его будетъ заступать лордъ Вильямъ Геврей.

— Коммерческій бригъ *Frances* проходилъ на прошлой недѣлѣ около островковъ, лежащихъ при западныхъ берегахъ Ирландіи. Вдругъ напало на него 9 лодокъ съ 36 хорошо вооруженными людьми, которые силою вошли на бригъ и требовали жизненныхъ припасовъ. Вскорѣ однако же убѣдились они, что весь грузъ этого судна состоялъ изъ сахара. Капитанъ охотно уступилъ имъ свой запасъ продовольствія; они съ жадностію бросились на пищу и, удовлетворивъ голодъ, сѣли на свои лодки, не сдѣлавъ ни малѣйшаго насплія.

26 Мая.

Въ одномъ изъ здѣшнихъ журналовъ утверждаютъ, что, по требованію португальскаго посланника, 22 с. м., подписанъ въ министерствѣ иностранныхъ дѣлъ новый протоколъ четвернаго союза, на основаніи коего Франція и Англія сдѣлають военную демонстрацію на морѣ, но сухопутныя ихъ войска не будутъ дѣйствовать безъ крайней необходимости; Испанія же отправитъ свои сухопутныя войска. Надобно опасаться, чтобы мѣра сія не подала повода къ важнымъ событіямъ; извѣстно, что между Португальцами и Испанцами издавна существуетъ вражда.

— Въ *Times* совѣтуютъ принять рѣшительныя мѣры, на счетъ помощи Королевѣ португальской, потому что требованія юнги въ Порто до того чрезмѣрны, что не заслуживаютъ никакого вниманія.

И т а л і я.

Римъ, 13 Мая.

Сегодня, въ день рожденія Пія IX, который въ нынѣшнемъ году совпадаетъ съ праздникомъ Вознесенія Господня, Папа привѣтствуемъ былъ, по обыкновенію, при возвращеніи въ Квириналь, восторженными восклицаніями народа. Толпы молодыхъ людей встрѣтили его съ букетами цвѣтовъ на жердяхъ. Спусти нѣсколько минутъ Его Святѣйшество, вышедши на балкомъ, привѣтствовалъ народъ съ распростертыми руками, потомъ сложилъ руки для молитвы и благословилъ народъ; наконецъ, выразивъ тѣлодвиженіемъ свою благодарность за эти изъявленія радости въ столь торжественный день, правою рукою указалъ на небо. Дождь цвѣтовъ предшествовалъ и заключилъ сіе торжество. Когда выкинули красное сукно, къ общей ра-

— *Journal des Débats* збija ten artykuł dziennika *National* i rzeczą całą w żart obraca.

— Izba Deputowanych postanowiła, większością głosów 187 przeciw 162, odrzucenie wszelkiej reformy pocztowej.

— Dwie baterie półku artylleryi, stojącego w Lafère, otrzymały rozkaz być za pierwszym znakiem w gotowości do pochodu z wszelkimi zapasami wojennymi.

— Proboszcz św. Rocha, uzyskawszy pozwolenie rządu, zamierza utworzyć zgromadzenie Trapistów w Glandier; w tym przedmiocie już się do niego zgłosiło 50 osób.

А н г л і я.

Лондонъ, 25 мѣя.

Вечорай были великіе покои въ палацѣ Buckingham, на которыхъ между иными находивалъ się также князь Люкески, братъ княжны Бордоской. Королева обещала сегодня 28-лѣтній юбилей своихъ рожденій.

— *Morning-Chronicle* ошвидеца, ізъ jest upoważniony donieść, że Espartero nie prosił o pozwolenie wrócenia do Madrytu, i że owszem nie pierwój tam się uda, aż będzie formalnie zaproszony; co w obecnémъ położeniu Hiszpanii zdaje się być podobnymъ do prawdy.

— Wiadomość o mianowaniu Hr. Clarendon Lordem-Namiestnikiem Irlandyi, sprawiła wielką radość w Dublinie; powszechnie bowiem sądzą, że rząd nie mógł wybrać męza, któryby z większą umiarkowaniem i umiarkowaniem, połączeniem ze sprężystością, pełnić umiał tak ciężkie obowiązki.

— Oнегдаjъ зjechał tu z Paryża Margr. Normanby, i dzisiaj długą miał z Lordem John Russel naradę. Podczas nieobecności Posła angielskiego w Paryżu, zastępować go będzie Lord Wiliam Hervey.

— Na bryg handlowy *Frances*, który przepływał przed tygodniemъ около wysepъ leżących przy północno zachodnichъ brzegachъ Irlandyi, napadło nagle 9 łodzi z 36 ludźmi mocno uzbrojonymi, którzy przemocą dostali się na pokład i żądali wydania sobie żywności. Wkrótce jednakъ przekonali się, że brygъ pomieniony wiozł tylko cukier, kapitan oddał imъ chętnie swoje zapasy, które spożywszy z niestęchaną chęcią, wsiedli zuowu do swoichъ łodzi, nie dopuściwszy się żadnychъ gwałtowności.

Dnia 26 мѣя.

Jeden zъ tutejszychъ dziennikówъ utrzymuje, że, na żądanie Posła Portugalskiego, dnia 22 b. m. podpisano w Ministerstwie spraw zagranicznychъ nowy protokół poczwórnego przymierza. Mocą tego Francya i Anglia mają uczynić demonstracją wojenną na morzu, jednakże wojskъ swoichъ nie użyją na lądzie, chyba w największej potrzebie; Hiszpania zaś wyszle swoje wojska lądowe. Obawiać się należy, aby krokъ ten nie dał powodu do ważnychъ wypadków; wiadomo bowiem, że między Portugalczykami i Hiszpanami istnieje odwieczna nieprzyjaźń.

— *Times* radzi przedsięwziąć sprężyste środki do udzielenia pomocy Królowej Portugalskiej; żądania bowiem Jenty w Porto są takъ wygorowane, że na żadenъ wzglądъ nie zasługują.

В е о с н ъ.

Рымъ, 13 мѣя.

Дзисъ, jako w rocznicę urodzinъ Piusa IX, która w tymъ roku przypada jednocześnie zъ uroczystością Wniebowstąpienia Pańskiego, powitany zostałъ Papież, jakъ zwykle, w powrocie do Kwirиналу przezъ upojone radością tłumy ludu. Orszakъ młodzieży przyjmowałъ go zъ bukietami kwiatówъ, osadzonemi na drążkachъ. Po krótkiej chwili wyszedłszy na krużganekъ, powitałъ naprzódъ ludъ rozpostartemi ramionami, potemъ złożyłъ ręce jakъ do modlitwy i udzieliłъ błogosławieństwo; w końcu, wyraziwszy jeszcze pełnymъ wyrazu гiestemъ podziękowanie swoje za te oznaki radości w dniu takъ uroczystymъ, wskazałъ prawą ręką na небо. Deszczъ kwiatówъ poprzedziłъ i zakończyłъ tę uroczystość. Za rozpostarciemъ szkarłatnego sukna, ku powszechnej radości, wzbiłъ się do góry biały gofъ, który ma mieć swe gniazdo

дости взвился голубь, свивший свое гнездо под балконом. Сегодня как и вчера весь город будет великолпно иллюминирован.

— Изъ Болонии сообщаютъ, что сегодняшній день, какъ тамъ, такъ равно и въ другихъ провинціальныхъ городахъ, празднуемъ былъ съ большимъ торжествомъ. Въ Болонии между прочимъ устроены были триумфальные ворота.

— Кардиналь Микара нѣсколько поправился, но зато кардиналь Альберини опасно боленъ. По причинѣ его старости (онъ родился въ 1776 году), врачи сомнѣваются на счетъ его выздоровленія. Кардиналь Актонъ, предпринявшій, по совету врачей, путешествіе въ Палермо, отправился туда изъ Неаполя въ весьма слабомъ состояніи. Римляне говорятъ, что старинное преданіе снова оправдывается, что всегда одновременно три кардинала должны умереть.

— Аббатство въ Субіако, сдѣлавшееся вакантнымъ послѣ кончины кардинала Полидори, Папа назначилъ для себя и вскорѣ намѣренъ посѣтить оное. Папа постоянно посѣщаетъ въ ночное время монастыри, преимущественно же госпитали, управленіе коихъ пользуется не слишкомъ лестнымъ мнѣніемъ. Недавно, Е. С., не извѣстивъ никого, прибылъ ночью въ самый значительный въ Римѣ госпиталь св. Духа, которому принадлежатъ имѣнія цѣными въ нѣсколько милліоновъ талеровъ, и даже банкъ съ обширными вексельными оборотами. Всѣхъ служащихъ Е. С. нашелъ погруженными въ глубокій сонъ, а равно и канониковъ, завѣдывающихъ этимъ госпиталемъ; одного изъ оставленныхъ умирающихъ онъ самъ лично напугивалъ въ вѣчность. Въ негодованіи на сію небрежность канониковъ, объявилъ имъ, что отнынѣ управленіе симъ богоугоднымъ заведеніемъ ввѣрено будетъ монахамъ ордена св. Франциска.

Генуа, 16 Мая.

О'Коннелъ, умирая, просилъ своихъ врачей оставить на нѣкоторое время гробъ свой незакрытымъ, полагая, что онъ подвергнется летаргическому сну. Онъ пламенно желалъ умереть въ Римѣ, по принятіи благословенія Папы; а если бы не могъ туда доѣхать, то хотѣлъ, чтобы послѣ его смерти, сердце его было послано туда. Сія послѣдняя его воля будетъ исполнена, и тѣло его перевезено будетъ по его же желанію, въ Ирландію.

Испания.

Мадридъ, 12 Мая.

Всѣ министры отправились вчера въ Аранжуэсъ, для общаго совѣщанія, по многимъ важнымъ вопросамъ, возникшимъ въ слѣдствіе настоящаго положенія двора и государства. Нѣкоторые утверждаютъ, что президентъ министровъ, Г. Пачеко, оставитъ кабинетъ, и что на его мѣсто будетъ назначенъ генераль Сerrano или генераль Нарваэсъ.

— Завтра день рожденія Короля. Королева повелѣла, чтобы по этому поводу, завтра, по полудни, былъ пріемъ въ Аранжуэсъ. Противъ правилъ этикета, по козму мужчины должны въ такихъ случаяхъ являться въ мундирахъ, а дамы въ парадныхъ платьяхъ; Королева повелѣла, чтобы первые прибыли во фракахъ, а послѣднія въ обыкновенныхъ платьяхъ.

— Полицейскіе чиновники арестовали вчера Г. Гузля, съ коимъ инфантинна Жозефина предполагала сочтаться бракомъ, и отвезли его въ Кадиксъ, откуда онъ отправится въ свое отечество, Гаванну. Такъ какъ двумъ дочерямъ инфанта Дона Франциска дозволено было вступить въ бракъ, несоответственный ихъ сану, то инфантинна Жозефина думала, что и она, по примѣру ихъ, можетъ послѣдовать влеченію сердца, въ надеждѣ получить разрѣшеніе Королевы. И такъ, Г. Гузль и Инфантинна условились въ томъ, что бракъ долженъ совершиться ночью, 1-го числа сего мѣсяца, для избѣжанія всякаго подозрѣнія, подъ открытымъ небомъ, въ саду дворца Буэн-Ретиро. Священникъ былъ призванъ заблаговременно, а въ свидѣтели пригласили генераловъ Прима и Морено. Но лишь только всѣ эти пять лицъ сошлись вмѣстѣ, прибылъ политической начальникъ съ нѣсколькими полицейскими служителями и арестовалъ священника;

под крѣпкимъ. Какъ вчера такъ и dziś ма być całe miasto oświecone.

— Z Bolonii donoszą, że dzisiejszy dzień, tak tam jak i w innych miastach prowincjonalnych, z wielką uroczystością będzie obchodzony. W Bolonii pomiędzy innymi wystawiono bramę tryumfalną.

— Kardynał Micara ma się trochę lepiej, ale za to Kardynał Alberghini niebezpiecznie jest chory. Z powodu jego podeszłego wieku (urodził się 1770 r.), lekarze mało mają nadziei o jego wyzdrowieniu. Kardynał Acton, który z porady lekarzy przedsięwziął podróż do Palermo, wyjechał tam z Neapolu w bardzo ciężącym stanie. Rzymianie mówią, że dawne przysłowie znów się sprawdza, iż zawsze trzech Kardynałów jednocześnie umrzeć musi.

— Opactwo w Subiaco, opróżnione po zgonie Kardynała Polidori, zachował Papież dla siebie i wkrótce odwiedzić je zamysła. Tymczasem zwiedza ciągle nocną porą klasztory, a szczególnie szpitale, których zarząd nie najlepiej ma sławę. Niedawno, nie zawiadomiwszy o tym nikogo, przybył w nocy do największego w Rzymie szpitalu św. Ducha, który posiada w dobrach kilka milionów talarów, a nawet ma własny swój bank z obszernymi stosunkami wexlowymi. Tych, których jest obowiązkiem czuwać zawsze przy chorych, zastał prawie wszystkich w głębokim śnie pogrążonych, równie jak i Kanoników, którzy tym szpitalem zawiadują; przyczem jednego z opuszczonych umierających sam na śmierć dysponował. Oburzony na tę niedbałość Kanoników, oświadczył im, że odąd zarząd tego zakładu obejmą zakonnicy reguły św. Franciszka.

Genua, 16 maja.

O'Connell umierając prosił usilnie lekarzy, aby nie kazali zabijać przez czas niejaki trumny, albowiem był pewnym, że będzie znajdował się w letargu. Najgorętszym jego życzeniem było umrzeć w Rzymie, po otrzymaném błogosławieństwie od Piusa IX; gdyby zaś nie mógł tam dojechać, żądał przynajmniej, aby serce jego posłane tam było. Wola ta będzie spełnioną, a zwłoki, według jego żądania, odwiezione zostaną do Irlandyi.

Испания.

Мадридъ, 12 мая.

Все министры отправились вчера въ Аранжуэсъ, для общаго совѣщанія, по многимъ важнымъ вопросамъ, возникающими изъ настоящаго положенія двора и государства. Нѣкоторые утверждаютъ, что президентъ министровъ, Г. Пачеко, оставитъ кабинетъ, и что на его мѣсто будетъ назначенъ генераль Сerrano или генераль Нарваэсъ.

— На завтра przypada rocznica urodzin Króla. Królowa rozkazała, aby z tego powodu były jutro po południu pokoje w Aranjuez. Wbrew zwykłej etykiecie, przepisującej mężczyznom ukazanie się w takim razie w mundurach a damom w galowych strojach, rozporządziła Królowa, aby pierwsi przybyli we frakach, a damy w zwyczajnym ubraniu.

— Policja aresztowała P. Guëll, któremu Infantka Józefa zamierzała oddać swą rękę, poczem zawieziono go do Kadyxu, żądaj odpłynąć ma do Hawan, ojezyny swojej. Ponieważ już dwóm córkom Infanta Don Franciszka dozwolono zawrzeć związki stanowi ich nieodpowiednie, przeto i Infantka Józefa, ośmielona tym przykładem, sądziła, iż może iść także za popędem własnego serca, licząc na to, że po dokonaniem zaślubienia się otrzyma zezwolenie Królowej. Kochająca więc para umówiła się z sobą, że ślub odbędzie się w nocy z d. 1 b. m., i to, dla uniknięcia wszelkiego wrażenia, pod gołym niebem, w ogrodzie pałacu Buen-Retiro. Kapłan był zamówiony wcześniej na oznaczoną godzinę, a na świadków wezwano Generałów Prim i Moreno. Ale gdy już wszystkie te pięć osób się zeszły, przybył nagle Naczelnik polityczny z kilku policyantami i aresztował duchownego; Infantkę odprowadzono do pałacu jej ojca, a narzeczonemu odejść kazano.

Инфантину отвели во дворец родителя, а жениха освободили. Оба генерала утверждали, что они не знали о настоящем намъреніи, и получили приглашеніе для того, чтобы быть свидѣтелями предположенной дуэли.

— Въ Галицію прибыли разные португальскіе чиновники, спасаясь отъ инсургентовъ, состоящихъ подъ командою генерала Поваоса. Сіи послѣдніе овладѣли всею провинціею Тразъ-осъ-Монтесъ, и заняли города: Чавесъ, Браганцу и Алмейду.

— Изъ Лиссабона сообщаютъ, что Испанскій Бригадиръ, маркизъ Эспанья, отправился, 4-го с. м., съ англійскимъ полковникомъ Вильдомъ, въ Оporto, чтобы обвинить юнтъ, что испанскія войска вмѣстѣ съ англійскими выступить противъ ней, если она не согласится на условія предложенія Англіею и принятія Королевою. Испанскій посланникъ въ Лиссабонъ, Г. д'Эйлонъ, тотчасъ по прибытіи маркиза Эспанья въ Лиссабонъ, совѣтовался съ португальскими министрами и англійскимъ посланникомъ относительно сего общаго дѣла. Между тѣмъ генераль Конча будетъ ожидать съ войсками дальнѣйшихъ поведѣній.

17 Мая.

Въ Газетѣ *Popular* напечатано письмо изъ Араужуса, сообщающее изъ достовѣрнаго, какъ увѣряють, источника, что Королева беременна. Слухъ сей вскорѣ распространился по всему Мадриту.

— Кромѣ жениха инфантинны Жозефины, Г. Гуэля, вывезенъ также изъ Мадрита въ Валенсію, патеръ Фульгенціо, духовникъ Короля, который намърень былъ вѣнчать молодую чету.

— Португальскія власти города Браганцы бѣжали отъ инсургентовъ въ испанскую пограничную крѣпость Пуэбла-де-Санабрія. 8-го числа с. м. прибыли туда же два офицера изъ инсургентской арміи, и отъ имени опортской юнты потребовали выдачи имъ вещей, которыя власти эти взяли съ собою; имъ отказали въ этомъ. Такъ какъ нѣкоторое число португальскихъ солдатъ, преслѣдуемыхъ инсургентами, вступило на испанскую землю, куда и сіи послѣдніе хотѣли вернуться; то 11-го числа послали изъ Саламанки въ Заморю два баталіона и отрядъ артиллеріи.

— Съ португальской границы сообщаютъ, что если бы португальская Королева вынуждена была лишиться короны и оставить Лиссабонъ, то генераль Конча тотчасъ вступилъ бы со своими войсками въ Португалію, для поддержанія Королевы и объявленія войны какой бы то ни было регенціи. Испанская армія расположена подлѣ самой границы, и снабжена всею необходимыми для экспедиціи.

— Изъ Барселоны сообщаютъ, что 15 числа Бене Тристани былъ атакованъ подлѣ Сольсоною, отрядомъ полковника Бахарасъ, который захватилъ его въ плѣнъ и отвелъ въ означенный городъ, гдѣ по распоряженію генераль-капитана Павія, былъ немедленно разстрѣлянъ. Извѣстіе это почерпнуто изъ достовѣрнаго источника. Присутствіе генераль-капитана принесло желаемые плоды, и хотя смерть этого военачальника не прекратитъ междоусобій, однако Карлистамъ нанесенъ жестокий ударъ. Сообщаютъ также, что и Росъ-де-Эролесъ, не менѣе извѣстный товарищъ Тристани, убитъ въ сраженіи съ правительственными войсками.

ПОРТУГАЛІЯ.

Лиссабонъ, 19 Мая.

Капитанъ судна, пришедшаго изъ Сантъ-Мигеля, извѣщаетъ, что островъ Терсейра объявилъ себя въ пользу Опортской юнты. Правительство Королевы имѣло на соседнихъ островахъ 1,600 человекъ войска. — Изъ Анголы получили извѣстіе, что чрезмѣрная жестокость португальскаго правительства относительно Торресъ-Ведрасскихъ плѣнныхъ была причиною, что по прибытіи ихъ въ Анголу, жители объявили себя въ пользу Опортской юнты. Двое изъ ссыльныхъ, графы Бомфинъ и Виллареаль, были провозглашены гражданскимъ и военнымъ губернаторами Анголы.

Обадваъ Генераловъ твердили, że nie wiedzieli o właściwym zamiarze, i tylko otrzymali bezimiennie wezwanie, aby byli świadkami zamierzonego pojedynku.

— Do Gallicyи przybyli różni portugalscy urzędnicy, uciekając przed powstańcami, ktorými dowodzi Jeneral Povaos. Ostatni są panami całej prowincyi Tras os-montes, i zajęli miasta Chaves, Braganza i Almeidę.

— Dowiadujemy się z Lizbony, że Brygadier hiszpański, Margrabia Espana, udał się dnia 4 b. m. z angielskim Półkownikiem Wylde do Oporto, aby oświadczyć Juncie, że wojska hiszpańskie wspólnie z angielskimi przeciwko niej wystąpią, jeżeliby nie przyjęła warunków przez Anglię podanych, a przez Królowę już przyjętych. Posel hiszpański w Lizbonie, P. d'Ayllon, zaraz po przybyciu Margrabiego Espana do Lizbony, porozumiał się z Ministrami portugalskimi i Posłem angielskim względem tej wspólnej działalności. Tymczasem Jeneral Concha czekać będzie z wojskiem w Braganza na dalsze instrukcje.

Dnia 17 maja.

Dz. *Popular* udziela list z Aranjuez, donoszący, iż dobrego jak mówi źródła, że Królowa znajduje się przy nadziei. Pogłoska ta rozeszła się wnet po całym Madrycie.

— Oprócz P. Guëll, narzeczonego Infantki Józefy, wywieziony także został z Madrytu do Walencyi, gdzie na wygnaniu ma zostawać, ojciec Fulgentio, spowiednik Króla, który miał dawać ślub młodej parze.

— Władze portugalskie miasta Braganza schroniły się przed powstańcami do hiszpańskiej pogranicznej twierdzy Puebla de Sanabria. Dnia 8 b. m. przybyło tamże dwóch oficerów z wojska powstańczego i w imieniu Juntы Opортской zażądali wydania im efektów, które też władze wprowadziły z sobą Naturalnie, że im odmówiono. A ponieważ i pewna liczba żołnierzy portugalskich, ściąganych przez Jeneralów powstańczych Das-Antas i Povaos, weszła także na ziemię hiszpańską, gdzie i ci ostatni wkroczyć zagrozili, przeto dnia 11 posłano z Salamanki do Zamory dwa bataliony i oddział artylleryi.

— Donoszą od granicy Portugalii, że jeśli by Królowa portugalska zmuszona była abdykować i Lizbonę opuścić, Jeneral Concha wkroczyłby natychmiast z wojskiem swojem do Portugalii, w celu wspierania Królowej i wypowiedzenia wojny jakiegobądź rejencyi. Armia hiszpańska stoi tuż nad samą granicą i zaopatrzona jest we wszystko potrzebne do wyprawy.

— Z Barcelony donoszą, że dnia 15 maja, sławny bohater Karlistów, Benet Tristany, napadnięty został pod Solsoną przez kolumnę Półkownika Baxeras, pojmany, do miasta rzezonego zaprowadzony, i z rozkazu Kapitana Jeneralnego Pavia, niezwłocznie rozstrzelany. Źródło tej wiadomości ma być nader rzetelne. Obecność Kapitana Jeneralnego przyniosła dobre owoce, a lubo śmierć Tristanaego nie kończy wojny domowej, jednak sprawa Karlistów ciężką przez to poniosła klęskę. Donoszą także, że i Ros de Eroles, nie mniej głośny towarzysz Tristanaego, poległ w bitwie z wojskiem rządowym.

PORTUGALIA.

Lizbona, 19 maja.

Kapitan okrętu, który zawinął z St. Miguel, przywiózł wiadomość, że wyspa Terceira oświadczyła się za Juntą w Oporto. Rząd Królowej miał na pobliskich wyspach 1,600 żołnierzy. Z Angoli otrzymano wiadomość, że nadzwyczajna srogość rządu portugalskiego w postępowaniu z jeńcami wziętymi w niewolę w bitwie pod Torres-Vedras, była przyczyną, że skoro ci przybyli do Angoli, mieszkańcy tameczni oświadczyli się za Juntą w Oporto. Dwaj zesłani: Hrabia Bomfim i Villareal zostali mianowani, piérwszy cywilnym a drugi wojennym Gubernatorem Angoli.

— Юнта въ Порто не соглашается принять предложенныя Англією условія; непріятельскія дѣйствія покамбеть приостановлены, въ ожиданіи изъ Лондона новыхъ инструкцій. Англіійскій посланникъ объявилъ португальскому правительству, что англійское министерство отнодь не переменить предложенныхъ условий; и приступитъ къ вооруженной интервенціи. (См. Англія и Испанія).

— Изъ Порто получены извѣстія отъ 19 с. м. Тамъ носился слухъ о прибытіи Донъ-Мигуэла; но этому никто не вѣрилъ.

Г р е ц і я . Аѳины, 10 Мая.

Турецко-Греческій споръ—почти все въ одномъ положеніи; увѣряютъ однако же, что въ слѣдствіе сообщеній, полученныхъ недавно отъ нѣкоторыхъ иностранныхъ Державъ, Г. Колетти готовъ, кажется, дать удовлетвореніе, требуемое Портою.

— По извѣстію, сообщаемому въ *Allg. Zeit.*, греческое правительство, въ дѣлѣ съ Портою, прибѣгло къ посредничеству Австріи.

— Секретарь турецкаго посольства, г. Адамантапулосъ, находящійся въ Аѳинахъ, управляетъ посольскими дѣлами, со времени отъѣзда посланника Муссуруса.

О с т ь - И н д і я .

Послѣднія извѣстія изъ Остъ-Индіи, простираются по 14 Апрѣля; они не сообщаютъ о новыхъ важныхъ событіяхъ, но подтверждаютъ только слухъ, что англійская власть распространяется и усиливается по всюду въ Индіи. И такъ, англійскій резидентъ въ Лагорѣ извѣстилъ Королеву мать и юнаго Короля, ея сына, что имъ воспрещается безъ его дозволенія удалиться изъ столицы. Полковникъ Лауренсъ выразилъ желаніе, чтобы министерскія совѣщанія, въ коихъ должны участвовать англійскіе офицеры, не производились въ Воскресенье. По кончинѣ Короля Удеской страны, случившейся, 13 Февраля, во дворцѣ въ Люкнонѣ, сынъ его, какъ наслѣдникъ, возведенъ былъ на престолъ англійскимъ резидентомъ, полковникомъ Ричмондомъ, въ присутствіи англійскихъ войскъ. На другомъ пунктѣ, Раджи Ропура и Алоо, два принца, находящіеся подъ покровительствомъ Лагора, наказаны Англичанами за измѣну, совершенную ими во время войны съ Сиками; первый лишенъ престола и изгнанъ, а у другаго отнята значительная часть страны. Надѣются, что этотъ примѣръ строгости отклонитъ другихъ князей отъ враждебныхъ предпріятій противъ англійской власти.

— Изъ Кабула получено извѣстіе о внезапной кончинѣ Акбаръ Хана, который, какъ полагаютъ, былъ отравленъ по приказанію своего отца, Достъ-Могамеда. Этотъ поступокъ противный природѣ, если не можетъ быть оправданъ, то по крайней мѣрѣ можетъ быть объясненъ тѣмъ обстоятельствомъ, что Акбаръ-Ханъ, бывший наслѣдникъ престола, замыслилъ возмущеніе противъ стараго своего отца, съ намереніемъ привести въ исполненіе непріязненные планы противъ англійской власти въ Индіи.

— Въ письмѣ изъ Кабула, напечатанномъ въ газетѣ *Delhi* подтверждаютъ, что Акбаръ-Ханъ присоединился къ союзу, средоточіе коего находится въ Персіи, и коего цѣль состояла въ томъ, чтобы напасть на англійскія владѣнія съ многочисленною армією. Тестъ Акбаръ-Хана, Иаръ-Могаметъ, и нѣсколько кандагарскихъ владѣній привлечены были къ заговору Персією деньгами; они обѣщали присоединить свои войска къ арміи Акбаръ-Хана. Сосредоточеніе этихъ силъ въ Джеллалабадѣ, гдѣ Акбаръ-Ханъ произвелъ имъ смотръ, подтверждаетъ этотъ проектъ. Какъ бы то ни было, по крайней мѣрѣ достоверно извѣстно то, что полученныя генераль-губернаторомъ извѣстія, не допускаютъ сомнѣній въ дѣйствительности сихъ

— Junta w Oporto nie chce przyjęć warunków, przez rząd angielski podanych; kroki jednak nieprzyjacielskie są zawieszono a tymczasem posłano po nowe instrukcje do Londynu. Poseł angielski oświadczył rządowi Portugalskiemu, że gabinet jego w niczem nie zmieni podanych warunków i w razie ich odrzucenia, wystąpi ze zbroją interwencyą. (Ob. ANGLIA i HISPANIA).

— Z Oporto wiadomości dochodzą także do d. 19-go. Mówiono tam wprawdzie o wyładowaniu Don Miguela, ale tej pogłosce nie dawano wiary.

Г р е ц я . Аѳены, 10 мѣя.

Турецко-грекскій споръ правде ciąгло zostaje w jednolajnym polożeniu; zapewniają jednakże, że w skutek komunikacji, otrzymanych niedawno od pewnych mocarstw zagranicznych, P. Kolettis gotów jest, jak się zdaje, dać zadosyćczynienie żądane przez Portę.

— Podług wiadomości w *Powszechniej Gazecie Augsburgskiej* umieszczonych, rząd grecki dla załatwienia nieporozumień swych z Portą, wezwał pośrednictwa Austrii.

— P. Adamantapulos, Sekretarz poselstwa tureckiego, mieszka ciąгло w Atenach i sprawuje obowiązki poselskie po wyjeździe Posła P. Mussurus.

И Н Д И Я В С Х О Д Н И Е .

Оstatnie wiadomości z Indyi Wschodnich, dochodzą do d. 14 kwietnia. Nie donoszą one o żadnem nowem ważnem zdarzeniu, potwierdzają tylko, że władza angielska rozszerza się i utwierdza wszędzie w Indyach. I tak, Rezydent angielski w Lahorze zawiadomił Królowę matkę i młodego Króla jej syna, że im nie wolno bez jego zezwolenia oddalać się daleko ze stolicy. Półkownik Lawrence objawił życzenie, aby Rada Ministrów, na której powinni się znajdować oficerowie angielscy, nie odbywała się nigdy w Niedzielę. Gdy Król kraju Ude umarł d. 13 lutego w pałacu swoim w Luknone, syn jego, jako następca, osadzony został na tronie przez Rezydenta angielskiego, Półkownika Richmond, w przytomności wojska angielskiego. Na innym punkcie, Radzabowie Roopuru i Aloo, dwaj Xiążęta protegowani przez rząd Lahory, zostali ukarani przez Anglików za zdradę, jakiej się dopuścili względem nich w czasie wojny z Sikkami; pierwszy został od tronu usunięty i na wygnanie posłany, a drugi utracił znaczną część kraju. Spodziewają się, że ten przykład surowości odstraszy innych Xiążąt od nieprzyjaznych dla władzy angielskiej przedsięwzięć.

— Z Kabulu otrzymano wiadomość o gwałtownej śmierci Akhbar-Chana, który, jak utrzymują, otruty został z rozkazu własnego ojca, Dost-Mohameda. Czyn ten przeciwny naturze, jest jeżeli nie usprawiedliwiony, to przynajmniej wyłomaczony przez tę okoliczność, że Akhbar-Chan, który był następcą tronu, uknował powstanie przeciw swemu staremu ojcu, w zamiarze przywiedzenia do skutku kroków nieprzyjacielskich przeciw władzy angielskiej w Indyach.

— Korrespondencja datowana z Kabulu i ogłoszona w *Gazecie Delhi*, potwierdza, że Akhbar-Chan przystąpił był do związku, którego ognisko jest w Perzji, a którego celem było napadnięcie z licznym wojskiem na posiadłości angielskie w Indyach. Yar-Mohamed, teść Akhbar-Chana, i kilku naczelników Kandaharu, którzy należeli do spisku, przekupieni byli przez Perzją znacznemi summami, i mieli połączyć swe wojska z armią Akhbar-Chana. Zkoncentrowanie tych sił w Dżellalabad, gdzie Akhbar-Chan odbył ich przegląd, zdaje się potwierdzać ten projekt. Jakkolwiek bądź, to zdaje się pewnem, że otrzymane przez Jeneralnego Gubernatora wiadomości nie dozwalają bynajmniej wątpić o rzeczywistości tych zamiarów. Wiadomość o śmierci Akhbar-Chana nie obudziła w Kabu-

предположений. 9-го Февраля, получено известіе о кончинѣ Акбаръ-Хана въ Кабулѣ, однако это событіе не произвело никакого сочувствія. Нѣтъ сомнѣній, что Акбаръ-Ханъ жилъ въ несогласіи съ своимъ отцемъ, который не хотѣлъ и думать о войнѣ съ Англичанами, кои онъ былъ радушно принять во время своего плѣна.

К И Т А Й.

Последнія известія изъ Китая простираются по 30-е Января; въ пяти гаваняхъ, открытыхъ для общей торговли было спокойно. Въ Гонгъ-Конгъ происходило исполненіе опредѣленія англійскаго суда, приговорившаго къ смертной казни Китайца, уличеннаго въ морскомъ разбоѣ; это — первый примѣръ въ китайскихъ летописяхъ. За пять лѣтъ предъ симъ никто не повѣрилъ бы въ Китаѣ, чтобы подобный приговоръ европейскаго правосудія, могъ быть тамъ исполненъ надъ подданнымъ небеснаго государства. Повѣщенный въ присутствіи всего мѣстнаго народонаселенія, оставленъ былъ въ продолженіе одного часа на висѣлицѣ; жители устроили для него великолѣпное погребеніе.

— Въ *Chinese Repository* сообщаютъ известіе, которому было бы трудно повѣрить, если бы не вмѣли вѣрныхъ свѣдѣній о чрезвычайной населенности Китайской Имперіи. Въ этой газетѣ, издаваемой въ Кантонѣ американскими миссіонерами, пишутъ, что въ двухъ округахъ Гокіенской Провинціи, Шангъ-Хао и Цуанъ-Хао, произошла междоусобная война, или лучше сказать драка между соседними странами, въ которой 24,515 домовъ были разграблены и сожжены, 668 жилищъ разрушены, и 130,638 человекъ убиты или ранены. Кажется, подобнаго рода столкновенія происходятъ внутри страны часто. Правительство не имѣетъ власти воспрепятствовать имъ, а можетъ быть, и не очень о нихъ заботится. Говорятъ всякій разъ, что возстаніе не имѣетъ политическаго характера, и китайскія начальства очень мало тревожатся о томъ, какой вредъ можетъ произойти оттого для народонаселенія. Кантонскіе мандарины дозволили недавно жителямъ двухъ селъ убивать другъ друга, потому что дѣло шло только о какихъ-то потеряхъ въ игрѣ. „Страна слишкомъ населена, говорили они; не худо, чтобы люди буйные очистили мѣсто мирнымъ подданнымъ.“

— Въ Пекинской Газетѣ пишутъ: „Правительство провинціи Кіангъ-си, въ которой находится огромное озеро Поянгъ, предприняло очистку и увеличеніе многочисленныхъ каналовъ, составляющихъ земледѣльческое богатство страны. Работники нашли въ землѣ нѣсколько камней съ надписями на совершенно неизвѣстномъ языкѣ, также ступы, лампы и нѣкоторую другую утварь, до сихъ поръ никогда невиданную въ Китаѣ. Китайскіе антикваріи теряются въ предположеніяхъ о происхожденіи этихъ вещей, ибо исторія считаетъ провинцію, гдѣ онѣ были открыты, одною изъ тѣхъ, которыя были заняты первобытными жителями Имперіи. Наши ученые, пишутъ Англичане, конечно, скоро рѣшили бы загадку, если бы только можно было получить слѣпокъ или факъ-симиле надписей, приведшихъ въ недоумѣніе археологическую ученость Китайцевъ. Не найдутъ ли въ этомъ доказательства, что Восточная Азія была заселена египетскими и ассирійскими выходцами, какъ уже прежде предполагали?“

— Наконецъ Китайцы рѣшились предпринять путешествіе въ Европу. Большая джонка, построенная на Ко-Кенской верфи, 6 Декабря м. г. отплыла изъ Гонгъ-Конга въ Англію. На кораблѣ семь находятся большою частию китайскіе матросы. Корабль везетъ много разныхъ достопримѣчательностей; сверхъ сего, на немъ находится цѣлая труппа китайскихъ танцоровъ, актеровъ и музыкантовъ, которые въ Лондонѣ будутъ давать свои представленія.

С Н И М У.

Z Chin ostatnie nowiny dochodzą do 30-go stycznia; wszystko tam było spokojne w pięciu portach otwartych dla handlu powszechnego. W Hong-Kong, pierwszym w dziejach chińskich przykładem, odbyła się egzekucja skazanego przez trybunał angielski na karę śmierci Chińczyka, za zbrodnię piraterji. Przed pięciu laty nikt by nie wierzył w Chinach, iżby taki czyn sprawiedliwości europejskiej mógł być dokonany nad poddanym Niebieskiego Państwa. Powieszony, wobec całej miejscowej ludności, zastawiony był przez godzinę na szubienicy, poczem oddany krewnym, którzy mu sprawili wspaniały pogrzeb.

— W *Chinese Repository* czytamy wiadomość, której trudno byłoby dać wiarę, jeślibyśmy z pewnością nie wiedzieli o nadzwyczajnej ludności cesarstwa Chińskiego. W tej gazecie, wydawanej w Kantonie przez amerykańskich misjonarzy, piszą, że w dwóch okręgach prowincji Ho-Kien: Szang-Chao i Cuen-Chao, wybuchnęła wojna domowa, albo raczej kłótnia między sąsiednimi okolicami, w której zrabowano lub spalono 24,515 domów, zniszczono zupełnie 668 chat, i zabito lub raniono 130,638 osób. Zdaje się, że tego rodzaju wypadki trafiają się nader często wewnątrz cesarstwa. Rząd nie jest w stanie położyć im tamy, a może też i niewiele na to zwraca uwagi. Powiadają za każdym razem, że powstanie niema charakteru politycznego, a władze Chin-kie nader mało troszczą się o to, jaka szkoda wynika dla samej ludności cesarstwa. Mandarynowie Kantonscy dozwolili niedawno mieszkańcom dwóch wsi zabijać się nawzajem, jedynie z powodu błahej kłótni o jakieś oszukaństwo w grze. Kraj jest zbyt zaludniony, mówili ci urzędnicy, nie źle więc jest, aby ludzie burzliwi ustąpili miejsca spokojniejszemu poddanym.

— W *Pekińskiej Gazecie* piszą: „Rząd prowincji Kiang-si, gdzie się znajduje ogromne jezioro Pojang, przedsięwziął niedawno wyszlamować i rozszerzyć wielką ilość kanałów, stanowiących rolnicze bogactwo tej krainy. Robotnicy znaleźli w ziemi kilka kamieni z napisami w języku zupełnie nieznanym, jako też stępy, lampy i inne sprzęty, dotąd nigdy w Chinach nie widziane. Chińscy uczeni gubią się w domysłach o pochodzeniu tych rzeczy, albowiem historia uważa tę prowincję, gdzie je odkryto, za jedną z tych, którą pierwotni mieszkańcy cesarstwa posiadali. Nasi uczeni, piszą Anglicy, bez wątplenia prędkoby rozwiąza-li to zagadnienie, jeśliby tylko można było otrzymać odciski lub fac-simile napisów, które wprawiły w wielki kłopot archeologiczną uczoność Chińczyków. Ciekawa rzecz, azali się w tych przedmiotach nie znajdzie dowód, że Azja Wschodnia została zaludniona przez wychodźców Egipskich i Assyryjskich, jak już o tém i dawniej czyniono domysły.“

— Chińcy odważyli się nareszcie przedsięwziąć podróż do Europy. Wielka dżonka, zbudowana na warsztacie w Ko-Kien, odplynęła niedawno z Hong-Kong do Anglii. Okręt ten, *Ki-Ju* nazwany, osadzony jest po większej części chińskimi majtkami, a zamiast płóciennych, opatrzony żaglami z wielkich rogoży. Wiezie on ładunek wszelkich osobliwości chińskich, prócz tego znajduje się na nim cała trupa chińskich tancerzy, komedianów i muzyków, którzy w Londynie popisują się mają